

01 jun 2016 -16:46

Inspectiecampagne rond chemische agentia in de sector van de Oppervlaktebehandeling van metalen

In het najaar van 2015 heeft de arbeidsinspectie (Toezicht op het Welzijn op het Werk) een inspectiecampagne gehouden bij 83 bedrijven in de metaalsector die oppervlaktebehandeling van metalen als activiteit uitvoeren. De aandacht ging hierbij uit naar het mogelijke gebruik van kankerverwekkende stoffen, zoals hexavalente chroomverbindingen. Deze stoffen kennen een zeer breed gebruiksveld, onder andere bij de oppervlaktebehandeling van metalen (zoals chromeren).

De belangrijkste verplichtingen waarop werd gecontroleerd hielden verband met gezond en veilig werken met deze gevaarlijke stoffen en mengsels conform de regelgeving. Bij de oppervlaktebehandeling van metalen wordt veel gebruik gemaakt van gevaarlijke stoffen en mengsels die aanleiding kunnen geven tot arbeidsongevallen en beroepsziekten. Dat de blootstelling aan gevaarlijke stoffen en mengsels een belangrijk risico is binnen de sector blijkt uit het feit dat in 80 % van de bezochte ondernemingen gebruik wordt gemaakt van kankerverwekkende stoffen. Bovendien wordt er in de helft van de ondernemingen nog gewerkt met hexavalente chroomverbindingen.

Voor een aantal stoffen die binnen de sector worden gebruikt, waaronder hexavalente chroomverbindingen, zal ten gevolge van de zogenaamde Europese REACH-verordening (Registratie, Evaluatie, Autorisatie van Chemische Stoffen), het gebruik in de toekomst verboden zijn, tenzij een autorisatie of vergunning van het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA) werd verkregen.

REACH verplicht ondernemingen die chemische stoffen produceren, importeren en gebruiken voor het verzamelen van informatie over eigenschappen van een stof. Ook moeten de aan het gebruik verbonden risico's worden beoordeeld. Tevens moeten de nodige maatregelen worden genomen om de eventueel door de ondernemingen geconstateerde risico's te beheersen.

De campagne werd ruim toegelicht in samenwerking met de organisatie Agoria.

De arbeidsinspectie heeft nagegaan in hoeverre de bezochte ondernemingen die gebruik maken van deze stoffen op de hoogte zijn van deze Europese verplichtingen en al de nodige maatregelen hebben getroffen, zoals het overschakelen op minder gevaarlijke methoden of producten. Voor een groot deel van de toepassingen zijn er immers reeds geschikte alternatieven beschikbaar.

Uit de bevindingen van de campagne blijkt het merendeel van de bezochte ondernemingen werden ingelicht door hun leverancier of sectororganisatie over de nieuwe reglementering.

Positief is dat er binnen de bezochte bedrijven meer dan 80 % conformiteit was op het vlak van van hygiënische maatregelen (beschikbaarheid aparte kleedkamer, douches, werkkledij,...), EHBO-maatregelen, gezondheidstoezicht en beschikbaarheid en gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Op vlak van veilig en gezond werken is de voornaamste vaststelling dat slechts 50 % van de bezochte ondernemingen een schriftelijke risicoanalyse heeft op het vlak gevaarlijke producten en dat er te weinig metingen gebeuren om het blootstellingsrisico te evalueren, in het bijzonder van kankerverwekkende stoffen. Ook de opslag van gevaarlijke stoffen en mengsels bleek in 1 op 4 van de bezochte ondernemingen niet in orde te zijn.

Uit een eigen meetcampagne door het Laboratorium voor industriële Toxicologie (wat deel uitmaakt van de arbeidsinspectie) naar de blootstelling van werknemers aan hexavalente chroomverbindingen uitgevoerd in 12 bedrijven blijkt echter dat de genomen preventiemaatregelen (zoals plaatselijke afzuiging) voldoende zijn om de blootstelling te beheersen.

- Nergens werd een overschrijding van de huidige grenswaarde vastgesteld en blijkt de gemeten concentratie ruim onder de grenswaarde te liggen
- Betrokkenheid van de Externe preventiediensten bij KMO's ondermatig (In slechts 36 % van gevallen werd advies gegeven over de gebruikte beschermingsmiddelen)
- Meestal zijn de verplichte veiligheidsinformatiebladen voor chemische producten aanwezig en toegankelijk voor werknemers

Een Veiligheidsinformatieblad (Safety Data Sheet-SDS in het Engels) bevat informatie over het product (zijn gevaren, instructies voor behandeling, verwijdering en transport alsook eerste hulp, brandbestrijding en maatregelen ter beperking van de blootstelling).

De inspectie stelde vast dat het veelal om verouderde versies gaat. De nieuwe Europese wetgeving voorziet sinds 2010 uitgebreide veiligheidsinformatiebladen die onder andere het voorziene gebruik van de stof met inbegrip van de blootstellingsbeoordeling, moet bevatten. Uit de campagne blijkt dat slechts 1 op de 4 van de bezochte werkgevers op de hoogte is van zijn verplichtingen bij ontvangst van een uitgebreid-Veiligheidsinformatieblad met dergelijke blootstellingsscenario's in bijlage. De kwaliteit en bruikbaarheid van dergelijke uitgebreide-Veiligheidsinformatiebladen voor de hoofdzakelijk bezochte KMO's blijft een groot vraagteken.

De inspectie beschikt over een aantal bevoegdheden om op te treden gaande van waarschuwing tot stopzetting van werken of nog proces-verbaal naar de gerechtelijke overheden. Naar aanleiding van deze campagne werden enkel waarschuwingen uitgevaardigd, dit in 80% van de bezochte ondernemingen.

De inspectie plant de volgende vervolgacties:

- De sector aanzetten om meer in te zetten op informatie en sensibilisering van werkgevers over de nieuwe verplichtingen bij ontvangst van een uitgebreid-veiligheidsinformatiebladen.
- Een verbeterd toezicht op de werking van externe preventiediensten.
- Vanaf 2018: aftoetsen van de naleving van de autorisatievoorwaarden voor gebruiken van hexavalente chroomverbindingen waarvoor in de toekomst mogelijk een autorisatie wordt verleend door ECHA.

Bijkomende inlichtingen :

Luc Van Hamme

Adviseur-generaal,

algemene directie Toezicht op het Welzijn op het Werk

luc.vanhamme@werk.belgie.be

02 233 45 20

0479 99 58 85

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat1
1070 Brussel
België
02 233 41 11
<http://www.emploi.belgique.be>

Sandy Deseure
Diensthoofd Directie van de communicatie
0485 83 70 57
Sandy.deseure@werk.belgie.be

Anne-Cécile Wagner
Attachée Direction de la communication
0494 69 32 01
anne-cecile.wagner@emploi.belgique.be